

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

13-1-2019

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- Πεδινοί
- Αρχή της Δεδηλωμένης
- Ομάδα Ιαπώνων

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιο σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

- Με το Σύνταγμα του 1844 κατοχυρώθηκε συνταγματικά το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι.
- Το κοινοβουλευτικό σύστημα στην Ελλάδα μετά το σύνταγμα του 1844 δεν κατάφερε να προσαρμοστεί στα δεδομένα της ελληνικής κοινωνίας.
- Οι κοινωνικές εντάσεις πριν το Σύνταγμα του 1864 ήταν συνέπεια και της διάδοσης της παιδείας στην Ελλάδα.
- Στη δεκαετία του 1880 τα κόμματα ήταν αρκετά πιο συγκροτημένα απ' ό,τι στο παρελθόν.
- Η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης δόθηκε μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου του 1910 στον Βενιζέλο κατά παράβαση της αρχής της δεδηλωμένης.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

α. Ποια εκσυγχρονιστικά αιτήματα των αντιπολιτευτικών ομίλων, που συγκροτήθηκαν περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850, εξέφρασε με την πολιτική του δράση ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος; (μονάδες 6) β. Ποιοι συμμετείχαν στην επανάσταση κατά του Όθωνα, το 1862 και ποιο το αποτέλεσμα αυτής; (μονάδες 7)

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Να παρουσιάσετε τις απόψεις του Θεόδωρου Δηλιγιάννη για την πολιτική ζωή, την κοινωνία και την οικονομία.

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στις βασικές ρυθμίσεις του Συντάγματος του 1864.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ἀνώτατος ἄρχοντας τοῦ κράτους ὀρίσθηκε ὁ βασιλιάς, στὸν ὁποῖο ἀνατέθηκε ἡ νομοθετικὴ λειτουργία καθὼς καὶ στὴ Βουλὴ (ἄρθρ. 22), μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἀρμόδιοι γιὰ τὴν ὑποβολὴ σχεδίων νόμων ἦταν τόσο ὁ βασιλιάς μὲσω τῶν ὑπουργῶν ὅσο καὶ ἡ Βουλὴ, καὶ ὅτι ἡ ψήφιση τῶν σχεδίων θὰ γινόταν ἀπὸ τὴ Βουλὴ, ἐνῶ ἡ κύρωση καὶ ἡ δημοσίευσή τους, γιὰ νὰ γίνουν νόμοι, ἀπὸ τὸ βασιλιά (ἄρθρ. 36). Ἡ Βουλὴ θὰ ἀπαρτιζόταν ἀπὸ βουλευτὲς οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκλέγονταν μὲ ἄμεση, καθολικὴ καὶ μυστικὴ ψηφοφορία, καὶ θὰ ἀντιπροσώπευαν τὸ ἔθνος καὶ ὄχι μόνον τὴν ἐπαρχία ὅπου ἐκλέγονταν. Ἡ διάρκεια τῆς βουλευτικῆς περιόδου καθορίσθηκε νὰ εἶναι τέσσερα χρόνια, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἀνάλογος μὲ τὸν πληθυσμὸ τῆς βουλευτικῆς περιφέρειας (ἐπαρχίας), σὲ καμιὰ περίπτωση ὅμως, στὸ σύνολό του, μικρότερος ἀπὸ 150 [...]. Δεύτερο νομοθετικὸ σῶμα δὲν ἰδρύθηκε καὶ ἔτσι δὲν ἀναβίωσε ἡ Γερουσία, πού εἶχε καταργηθεῖ ἀπὸ τὴ Συνέλευση μὲ εἰδικὸ ψήφισμα [...]. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνατέθηκε στὸ βασιλιά, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν ἀσκοῦσε μὲσω τῶν ὑπουργῶν, πού ὁ ἴδιος θὰ διορίζε. Τὸ πρόσωπο τοῦ βασιλιά ἀναγνωρίσθηκε ἀνεύθυνο καὶ ἀπαραβίαστο [...].

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΓ': Νεώτερος Ἑλληνισμὸς ἀπὸ 1833 ὡς 1881, Ἀθήνα: Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, 1977, σ. 237.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ἄρθρον 10 Οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι ησυχῶς καὶ ἀόπλως· μόνον εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις δύναται νὰ παρίσταται ἡ Αστυνομία. Αἱ ἐν υπαίθρῳ συναθροίσεις δύναται νὰ ἀπαγορευθῶσιν, ἀν ὡς ἐκ τούτων ἐπικηται κίνδυνος εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Ἄρθρον 14 Ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ δια τοῦ τύπου τοὺς στοχασμοὺς του, τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος. Ἡ λογοκρισία ὡς καὶ παν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον ἀπαγορεύονται ...

Ἄρθρον 21 Ἀπασαὶ αἱ ἐξουσίαι πηγάζουσιν ἐκ τοῦ Ἔθνους, ἐνεργοῦνται δὲ καθ' ὄν τρόπον ὀρίζει τὸ Σύνταγμα.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα: α. Σε ποιους τομείς αναφέρονται τα αιτήματα του Στρατιωτικού Συνδέσμου; (Μονάδες 12) β. Ποια ήταν τα αποτελέσματα του κινήματος στο Γουδί; (Μονάδες 13)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Ο Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος ποθεῖ ὅπως ἡ Ἐρησκεία μας ὑψωθεῖ εἰς τὸν ἐμπρέποντα ἱερὸν προορισμὸν τῆς, ὅπως ἡ Διοίκησις τῆς χώρας καταστή χρηστὴ καὶ ἐντιμος, ὅπως ἡ Δικαιοσύνη ἀπονέμηται ταχέως μετ' ἀμεροληψίας καὶ ἰσότητος πρὸς ἅπαντας ἐν γένει τοὺς πολίτας ἀδιακρίτως τάξεως, ὅπως ἡ Ἐκπαίδευσις τοῦ Λαοῦ καταστή λυσιτελεῖς δια τὸν πρακτικὸν βίον καὶ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας, ὅπως ἡ ζωὴ, ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν εξασφαλισθῶσιν, καὶ τέλος ὅπως τὰ οικονομικὰ ἀνορθωθῶσιν, λαμβανομένων τῶν απαιτουμένων μέτρων πρὸς

λελογισμένην διαρύθμισιν των εσόδων και εξόδων του κράτους, ώστε αφ' ενός μεν ο σχεδόν πενόμενος ελληνικός λαός ανακουφισθή εκ των επαχθών φόρων, ους ήδη καταβάλλει και οίτινες ασπλάχνως κατασπαταλώνται προς διατήρησιν πολυτελών και περιττών υπηρεσιών και υπαλλήλων, χάριν της απαισίας συναλλαγής, αφ' ετέρου δε καθορισθώσι θετικώς τα όρια εντός των οποίων δύνανται ν' αυξηθώσιν αι δαπάναι δια την στρατιωτικήν της χώρας παρασκευήν και δια την συντήρησιν του στρατού και του στόλου εν ειρήνη». [**ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:** 1. τον εμπρέποντα· τον αρμόζοντα / 2. λυσιτελής· επωφελής, αποτελεσματικός / 3. λελογισμένην διαρύθμισιν· ορθολογική κατανομή / 4. πενόμενος· φτωχός / 5. επαχθών· δυσβάστακτων / 6. παρασκευήν· προετοιμασία].

Νικ. Ζορμπά, Απομνημονεύματα, σελ. 17 (1925).

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«... Αναμφίβολο είναι πως το Γουδί βρήκε λαϊκή ανταπόκριση, πως απάντησε πράγματι σε κάποιες κοινωνικές αναζητήσεις. Η μεγάλη δε λαϊκή συγκέντρωση συμπαραστάσης της 14.09.1909 που οργανώθηκε από βιομήχανους, έμπορους, βιοτέχνες, ελεύθερους επαγγελματίες κ.λπ. (...) πρόβαλε και καθαρά αστικές διεκδικήσεις, όπως προστασία της παραγωγής, δίωξη της τοκογλυφίας, προοδευτικότητα των φόρων, πάταξη της μεροληψίας και της πολιτικής φαυλότητας, σε σχέση, ιδιαίτερα, με τους διορισμούς στο δημόσιο οπαδών του κυβερνώντος κόμματος, κ.λπ.»

(Θ. Διαμαντόπουλος, Η ελληνική πολιτική ζωή: εικοστός αιώνας, Αθήνα, 1997 σ. 65)

Μονάδες 25

**ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΚΟΡΟΜΗΛΑ ΤΑΤΙΑΝΑ
ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**